

Francesc Tutzó, primer president del Consell Insular de Menorca, del Consell General Interinsular i de la UCD menorquina, i José Guillermo Díaz Montañès, president del Foment Turisme de Menorca i nét del fundador d'El Caserío. Diverses personalitats menorquines han invertit en les empreses dirigides per Francesc Berga, ara investigades.

D'Inverbroker a Brokerval: la connexió menorquina

Diversos membres del consell d'administració d'Inverbroker i inversors de la societat, entre els quals hi ha polítics i empresaris, van trencar amb Francesc Berga al novembre de 1990.

L'agència de valors Brokerval ha ocasionat uns perjudicis de 92.319.232 pessetes a 33 inversors de Menorca, segons la relació que ha elaborat la Brigada Provincial de la Policia Judicial de Balears a través del departament de delinqüència econòmica i financera de Palma. Aquesta és, segons informen a EL TEMPS fonts de la investigació de la policia, la "relació dels diners blancs, declarats a Hisenda pels seus propietaris, ja que eren dipòsits en Lletres del Tresor o altres actius financers".

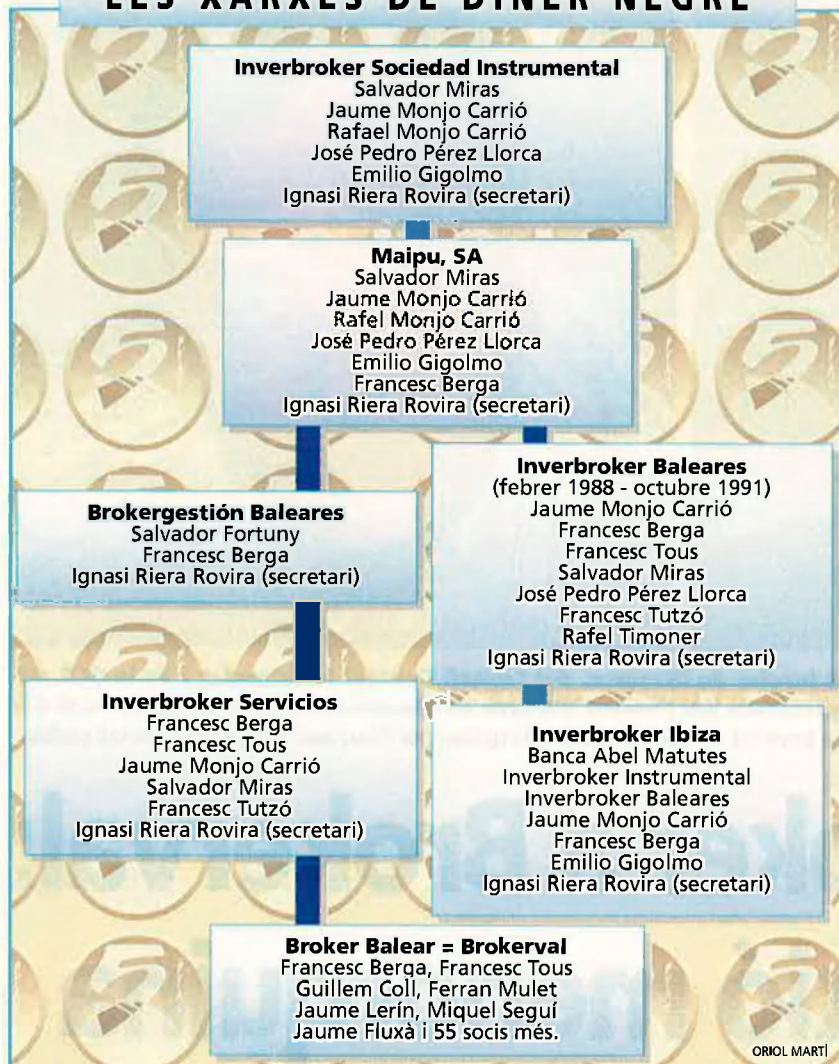
L'expectació se centra ara en la relació de la "caixa B", corresponent a inversions en "diners negres", no declarats a Hisenda. En el fitxer de clients de Brokerval, en mans de la Policia, apareixen diversos noms que no surten a la relació de "diner blanc".

Per la seva banda, el titular del Jutjat de Primera Instància i Instrucció número dos de Maó, Bartomeu Mesquida Ferrando, dictà en setembre de 1994 un acte d'inhibició en favor del Jutjat de Palma que tramita el "cas Brokerval".

El dia 1 de juliol esclatà aquest escàndol financer. L'autoritat judicial ordenà de precintar les oficines centrals de Brokerval a Palma, però fins el dia 5 de juliol el jutge Mesquida Ferrando no adoptà aquesta mateixa mesura per a les oficines de l'agència de valors, ubicades al carrer del Carne de Maó. L'endemà, agents de la Policia es van endur tota la documentació que hi havia en aquestes oficines i la van portar als Jutjats de Maó. Almenys cinc menorquins van presentar denúncia davant el Jutjat per frau i apropiació indeguda.

Fins ara només havia transcendit la desaparició de 8,5 milions de pessetes que havia lliurat el Foment del Turisme de Menorca a l'agència que dirigia Francesc Berga, fugat a Panamà, i que al novembre de 1994 fou extradit a Mallorca per les autoritats d'aquell país centreamericà. Aquest fet ha obligat el Foment del Turisme menorquí a iniciar accions legals de caràcter penal contra els gestors de Broker Balear. L'advocat José Seguí Díaz, membre de la junta directiva de l'entitat, presentà denúncia per esta-

LES XARXES DE DINER NEGRE

fa. Aquest advocat representa altres inversors menorquins afectats per l'estafa.

Francesc Bosch Humbert, delegat de Brokerval a Menorca, manifestà al juliol, tot just esclatar l'escàndol, que el seu paper es reduïa a actuar com a simple intermediari, però afirmà que se sentia enganyat per Francesc Berga. També va anunciar la celebració d'una assemblea per aclarir la situació de les inversions realitzades per clients menorquins, però no s'arribà a celebrar mai. El mes de novembre, quan va acudir a declarar a la Prefectura Superior de Policia de Palma, amagà el seu rostre i no volgué fer declaracions. El seu advocat, Francesc Villalonga, va dir que "Bosch era un empleat de Brokerval que no prenia decisions, ja que s'adoptaven a Palma".

Els diners del Foment. Les inversions realitzades a Brokerval per l'empresa pública "Servicios Forestales de Baleares" (Sefobasa), dependent de la Conselleria d'Agricultura del Govern Balear, van tenir com a destinatari majori-

tari la societat de la família Montanès, fundadora d'Industrial Quesera Menorquina (El Caserío). Concretament, 28 milions de pessetes es van destinar a dues operacions amb pagarés de l'esmentada família. A més, una tercera operació, de 5 milions, anà a Hoteles Marítimos, representada per Ramon Homs, ex-alcalde de Maó. Aquesta empresa ha patit un frau de 15.613.973 pessetes, segons la relació d'inversors menorquins a Brokerval.

En la documentació que va intervenir la Policia en l'escorcoll de les oficines de Brokerval apareix un rebut de maig de 1992 per cinc milions de pessetes en concepte de "compra pagaré nominal" per vuit milions, emès per Retumesa (Red Turística Menorquina, SA), propietat de José Guillermo Díaz Montanès, president del Foment del Turisme de Menorca i nét del fundador d'El Caserío, Pere Montanès. Un altre dipòsit de Sefobasa destinà 20 milions a "un pagaré d'Hoteles Baleàrics". Retumesa és propietària de l'Hotel Capri de Maó i l'any passat comprà l'Hotel Audax de Cala Galdana, que pertanyia a Jeroni Albertí, ex-president del Parlament Balear, que ha patit greus dificultats econòmiques.

Pérez Llorca. En 1988, de la mà de l'ex-ministre d'UCD José Pedro Pérez Llorca, desembarcà Francesc Berga a Menorca. Era el temps d'Inverbroker. El 13 de juliol de 1988, el capital d'Inverbroker s'amplià de 50 a 100 milions de pessetes, amb la participació dels següents inversors menorquins: Construcciones Modernas Menorquinas (Comosa) i Menorca Empresarial, SA, representades per Rafel Timoner Sintes, amb quatre milions de pessetes cadascuna; S'Ubaida (grup Montanès), tres milions; José Guillermo Díaz Montanès, 1.500.000 pessetes; Francesc Tutzó Bennisar, 1.500.000 pessetes; i Julià i Gabriel Tutzó Bennisar, un milió de pessetes cadascun.

Francesc Tutzó -primer president del Consell Insular de Menorca, del Consell General Interinsular i de la UCD menorquina, avui candidat del PP a l'alcaldia de Maó a les eleccions del pròxim mes de maig- i Rafel Timoner -ex-alcalde de Maó, Procurador en Corts i promotor de la Fira Internacional de Bijuteria Sebine- van ser nomenats membres del consell d'administració d'Inverbroker. El president era Jaume Monjo Carrió i el conseller-secretari, Ignasi Riera Rovira. Com a vocals apareixen Francesc Berga i José Pedro Pérez Llorca. Francesc Tutzó també apareix en la societat instrumental Inverbroker Servicios.

Tutzó i Timoner van participar en Inverbroker des de juliol de 1988 fins a novembre de 1990. En aquesta data, descontents amb la gestió que realitzava Francesc Berga, van vendre les accions que tenien a Inverbroker i formalitzen la renúncia davant el notari Lluís Maceda de Maó.

“No ens va agradar la forma d'actuar de Berga. Per això vam decidir vendre les nostres accions i sortir-ne”, ha explicat Tutzó a EL TEMPS, que afegeix: “No he tingut cap responsabilitat en la gestió de Brokerval, únicament hi vaig aportar un dipòsit de 243.000 pessetes, que està denunciat per frau.” Francesc Tutzó dirigeix dures crítiques contra Berga, de qui diu que “s'aprofità de la bona fe de molta gent”.

Timoner i Tutzó es van entrevistar durant l'estiu de 1990 a Cala Pregonda amb Rafel Monjo Carrió, germà de Jaume, que havia adquirit les propietats de Francesc Carreras-Moysi. En aquesta conversa, van explicar els dubtes sobre la gestió d'Inverbroker. Les explicacions de Rafel Monjo no van convèncer ni Tutzó ni Timoner, que al novembre d'aquell mateix any presentaren la seva renúncia. “Posteriorment –diu Rafel Timoner– no he volgut tenir cap relació ni cap negoci amb Francesc

Menorca, escenari de frau. Per evasions fiscals.

Berga. La seva actuació ens va decebre profundament”.

Mentrestant, la policia ha acusat –4 de gener d'enguany– els responsables d'Inverbroker d'“haver dissenyat una mecànica de frau al Tresor Públic” i de moure uns 200.000 milions de pessetes de diner negre entre 1988 i 1991. Hisenda presentà al desembre de 1994 una querrel·la per presumpte delictes fiscal contra els antics consellers d'Inverbroker Salvador Miras i Jaume Monjo, ex-agents de borsa, per evitar la prescripció a efectes fiscals i penals de les activitats realitzades en 1988. La policia ha aportat al jutjat una extensa crònica amb la història mercantil d'Inverbroker. Hi ha referències a persones relacionades amb l'afer com l'ex-ministre Pérez Llorca –president d'Inverbroker entre novembre de 1987 i maig de 1990–, Emilio Gilolmo, Ignasi Riera Rovira i Jaume Monjo.

No hi apareixen ni Francesc Tutzó ni Rafel Timoner. **Josep Pons**

Cronologia d'Inverbroker-Brokerval

Febrer de 1988: Es constitueix la societat Inverbroker Balears, SA, amb el nom Mibroska Gestión, SA. Sociedad Gestora de Instituciones de Inversión Colectiva. Aquest mateix dia passa a anomenar-se Inverbroker Balears, SA. Jaume Monjo Carrió és nomenat president i Francesc Berga, secretari i després esdevé conseller-delegat.

Març de 1988: L'ex-ministre José Pedro Pérez Llorca s'incorpora al consell d'administració.

Juliol de 1988: Ampliació del capital social a 100 milions de pessetes. Francesc Tutzó i Rafel Timoner s'integren al consell d'administració.

Octubre 1990: La Caixa compra les accions d'Inverbroker.

Agost de 1991: Renuncien al càrrec de consellers Tutzó i Timoner. L'escriptura de renúncia ja s'havia formalitzat al novembre de 1990.

Gener de 1991: Francesc Berga crea Broker Balear (Brokerval). Guillem Coll és nomenat president, Francesc Tous Aguiló –cunyat de Berga– esdevé conseller-delegat i director general, Ferran Mulet, director d'inversions, Miquel Seguí, cap de comptabilitat, i Jaume Lerín, director comercial.

29 de juny de 1994: El magistrat Pere Barceló, titular del jutjat número 1 de Palma, ordena precintar les oficines centrals de Brokerval a Palma, després de la denúncia presentada per tres ex-consellers de l'agència pels delictes d'estafa,

falsificació de documents i apropiació indeguda.

5 de juliol: Intervenció judicial de les oficines de Brokerval a Maó.

12 de juliol: Es decreta el secret del sumari.

15 de juliol: Francesc Berga fuig cap a Santo Domingo.

30 de juliol: El Govern Balear reconeix que va invertir 2.800 milions de pessetes a Inverbroker/Brokerval. La Societat de Garanties Recíproques, ISBA, denuncia una pèrdua de 20 milions. El Foment del Turisme de Menorca denuncia una apropiació de 8,5 milions.

9 d'agost: El “cas Brokerval” és investigat a Canàries, el Principat, el País Valencià i Madrid.

12 d'agost: La Interpol fa pública una ordre internacional de recerca de Francesc Berga.

19 d'agost: El mateix jutge, Pere Barceló, tramita la fallida d'Inverbroker i Brokerval.

8 d'octubre: El jutge Pere Barceló demana una anàlisi dels documents confiscats als germans Monjo Carrió.

20 d'octubre: Segons la policia, Inverbroker és una gran borsa d'evasió fiscal. Calcula que s'han fet operacions amb diner negre per valor de 231.000 milions de pessetes. 162 inversors de Balears van treballar a través de la societat Gescomun, amb seu a Barcelona.

25 d'octubre: Detenen Guillem Coll, Francesc Tous, Ferran Mulet i Miquel Seguí.

27 d'octubre: Els detinguts són posats en llibertat. Tous i Coll sota fiança; Mulet i Seguí, sense.

12 de novembre: Francesc Berga és detingut a Panamà i el dia 17 ingressa a la presó de Palma.

19 de novembre: Ingressa en presó Francesc Tous per aixecament de béns.

27 de novembre: Els bancs que van ingressar talons a Inverbroker són citats a declarar pel jutge.

1 de desembre: Denúncia de l'Agència Tributària de Barcelona contra Jaume Monjo, ex-president d'Hisenda a Mallorca, que fou president d'Inverbroker.

5 de desembre: Destitució de Lluís Pinya, gerent de la UIB i conseller de Brokerval, per les inversions de la Universitat de les Illes Balears a l'agència de valors.

10 de gener de 1995: En contra de l'opinió del fiscal, el magistrat posa en llibertat Francesc Tous sota fiança de 40 milions de pessetes. Tous era a l'hospital psiquiàtric.

17 de gener: Gabriel Cañellas apareix com a client de Brokerval, amb un dipòsit de 4.166.666 pessetes, que diu que corresponen a un compte del Partit Popular de Balears.

26 de gener: Inhibició del sumari Brokerval, que passa a l'Audiència Nacional. El fiscal en cap de les Balears, Antonio de Vicente Tutor, exculpa el PP de les Illes per haver ocultat al jutge el compte a Brokerval. **J. P.**